

A pedagógusportfólió készítésének folyamata

Gyakorlati útmutató
óvodapedagógusok számára

Készítette:

Pornói Mária

Tanügyigazgatási-és pedagógus ellenőrzési-minősítési szakértő

A portfólió készítésének alapelvei

- ▶ Pontról pontra haladjunk végig a feltöltendő dokumentumokon.
- ▶ A dokumentumok egymásra épüljenek, és legyen közöttük szakmai koherencia.
- ▶ A tervezés, a megvalósítás és a reflexió alkosson egységet.
- ▶ A portfólió mutassa be a pedagógus szakmai fejlődését és kompetenciáit.

Az intézmény bemutatása

- ▶ A bemutatás alapja célszerűen az intézmény pedagógiai programja.
- ▶ Mutassuk be az intézmény sajátosságait és pedagógiai céljait.
- ▶ Jelenjen meg a gyermekek, a csoportok és az intézményi környezet jellemzője.
- ▶ A bemutatás legyen tömör, lényegre törő és az intézmény valóságát tükröző.

A szakmai életút

- ▶ A szakmai pálya fontosabb állomásainak bemutatása.
- ▶ Az elsajátított pedagóguskompetenciák tudatos megjelenítése.
- ▶ Végzettségek, szakirányú továbbképzések és további tanulmányok bemutatása.
- ▶ Mutassuk meg: a megszerzett tudást hogyan hasznosítjuk a mindennapi pedagógiai munkában.

A szakmai életút lezárása

- ▶ Mit tanultam a pályám során?
- ▶ Miben fejlődtem pedagógusként?
- ▶ Mely kompetenciáim erősödtek?
- ▶ Milyen területeken szeretnék még fejlődni?
- ▶ Melyek a további szakmai céljaim?

A csoportprofil

- ▶ A portfólióban bemutatott gyermekcsoport jellemzőinek összefoglalása.
- ▶ Gyermeklétszám, fiúk–lányok aránya, életkori sajátosságok.
- ▶ SNI- és BTMN-gyermekek száma, a szükségletek rövid bemutatása.
- ▶ A csoport legjellemzőbb játéakai, érdeklődési területei és kedvelt tevékenységei.
- ▶ Azok a sajátosságok, amelyek a pedagógiai tervezést befolyásolják.

Miért fontos a csoportprofil?

- ▶ Kapcsolatot teremt a gyermekek jellemzői és a tervezés között.
- ▶ Indokolja a választott célokat, módszereket és tevékenységeket.
- ▶ Megmutatja az egyéni bánásmód és differenciálás szükségességét.
- ▶ Segíti a portfólió egészének szakmai koherenciáját.

A tematikus terv

- ▶ Négy egymást követő hetet öleljen fel.
- ▶ A témák és tevékenységek egymásra épülése legyen követhető.
- ▶ Jelenjenek meg a célok, feladatok, módszerek és eszközök.
- ▶ A felhasznált forrásanyagokat, letöltéseket is tüntessük fel.
- ▶ Legyen összhangban a csoportprofilban bemutatott sajátosságokkal.

Mire figyelünk a tematikus tervben?

- ▶ Az új mese és az új vers egyértelmű megjelölése.
- ▶ A dalok, énekes játékok megfelelő azonosítóinak feltüntetése.
- ▶ A felhasznált és letöltött források pontos jelölése.
- ▶ Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele.
- ▶ Nagycsoportos vagy vegyes csoport esetén az iskola-előkészítő tevékenység megjelenítése.

Iskola-előkészítés a tervezésben

- ▶ Nagycsoportos és megfelelő életkorú vegyes csoport esetében jelenjen meg a 45 perces iskola-előkészítő tevékenység.
- ▶ Példák: anyanyelvi játékok, szótagolás, tapsolás, ritmusgyakorlatok.
- ▶ Hangdifferenciálás, beszédészlelés és beszédértés fejlesztése.
- ▶ Finommotorika, matematikai tapasztalatszerzés és más iskola-előkészítő elemek is megjelenhetnek.

Tematikus terv → tevékenységtervek

- ▶ A négyhetes tematikus tervből négy tevékenységet választunk ki.
- ▶ A kiválasztott tevékenységeket részletesen kidolgozzuk.
- ▶ A részletes tervek céljai és feladatai kapcsolódjanak a tematikus tervhez.
- ▶ A megvalósítás után minden tervhez reflexió készül.

A négy részletes tevékenységterv

- ▶ Legyen egyértelmű a cél, a feladat és a fejlesztési irány.
- ▶ Jelenjenek meg a gyermekekhez igazodó módszerek és eszközök.
- ▶ Vegyük figyelembe a differenciálás lehetőségeit.
- ▶ Nagycsoportos/vegyes csoport esetén jelenjen meg az iskola-előkészítő tevékenység.
- ▶ A tervek legyenek összhangban a négyhetes tematikus tervvel.

A jó reflexió kérdései

- ▶ Mi volt a célom?
- ▶ Miért ezt a feladatot vagy tevékenységet választottam?
- ▶ Hogyan valósítottam meg a célomat?
- ▶ Mennyire voltam eredményes?
- ▶ Mi működött jól, és mi okozott nehézséget?
- ▶ Szükség volt-e módosításra? Ha igen, miért?

A reflexió lezárása

- ▶ Elértem a kitűzött célt.
- ▶ Részben értem el a célt, ezért további fejlesztés szükséges.
- ▶ A következő alkalommal módosítanom kell a módszeren vagy a feladaton.
- ▶ A választott megoldás eredményes volt, ezért továbbra is alkalmazni fogom.
- ▶ Fogalmazzuk meg, mit tanultunk a megvalósításból.

A hospitálási napló

- ▶ Egy választott pedagógus tevékenységének megfigyelése és szakmai szempontú rögzítése.
- ▶ Előre meghatározott szempontok alapján figyeljük a tevékenységet.
- ▶ Jegyezzük fel a módszereket, eszközöket, gyermekreakciókat és szakmai tanulságokat.
- ▶ A látogatott pedagógus neve nem szerepelhet a dokumentumban.
- ▶ A hospitálási naplóhoz is szükséges reflexió.

Az eseteleírás

- ▶ Érdeemes olyan gyermek esetét bemutatni, ahol szakember bevonása vált szükségessé.
- ▶ Fejlesztőpedagógussal, szakszolgálattal vagy más segítő szakemberrel való együttműködés.
- ▶ A gyermeknél észlelt jelenségek, a segítségkérés indokai.
- ▶ A szülőkkel és a szakemberekkel való együttműködés bemutatása.
- ▶ A közös munka eredményeinek és tanulságainak értékelése.

Az esetleírás reflexiója

- ▶ Mit észleltem, és miért tartottam fontosnak a beavatkozást?
- ▶ Jól választottam-e meg a segítségnyújtás módját?
- ▶ Hogyan működtem együtt a szülővel és a szakemberekkel?
- ▶ Milyen változás, eredmény következett be?
- ▶ Mit tanultam az esetből pedagógusként?

Szabadon választható dokumentumok

- ▶ Célszerű három olyan dokumentumot választani, amelyek új kompetenciaterületeket mutatnak meg.
- ▶ Kiemelt területek: tehetséggondozás, fenntarthatóságra nevelés, konfliktuskezelés, gyermekek értékelése.
- ▶ Jó választás lehet projektterv, tehetségműhely terve vagy bemutatása.
- ▶ Érdeemes olyan dokumentumot választani, amely valódi pedagógiai tevékenységet és szakmai döntést mutat be.
- ▶ A jelentősebb önálló dokumentumokat reflexióval is lássuk el.

Milyen dokumentumokat érdemes választani?

- ▶ Fenntarthatósági vagy környezeti nevelési projekt.
- ▶ Tehetséggondozó program vagy tehetségműhely terve.
- ▶ Konfliktuskezelési eset bemutatása.
- ▶ Gyermekek fejlődésének értékelése.
- ▶ Projektpedagógiai vagy innovatív pedagógiai tevékenység dokumentációja.
- ▶ Munkaközösségben való részvétel

Gyakori hibák a portfólióban

- ▶ A dokumentumok nem kapcsolódnak egymáshoz.
- ▶ A csoportprofil nem jelenik meg a tervezésben.
- ▶ A tematikus terv és a részletes tevékenységtervek között nincs koherencia.
- ▶ A reflexió csak leírja, mi történt, de nem értékeli a pedagógus döntéseit.
- ▶ Hiányzik a módosítások indoklása és a további szakmai következtetés.
- ▶ Az iskola-előkészítő tevékenység nem jelenik meg megfelelően a nagycsoportos/vegyes csoport tervezésében.
- ▶ A szabadon választott dokumentumok nem fednek le fontos kompetenciaterületeket.
- ▶ Források, letöltések vagy azonosítók pontatlanul vannak feltüntetve.

Utolsó ellenőrzés feltöltés előtt

- ▶ Minden kötelező dokumentum elkészült?
- ▶ A dokumentumok egymásra épülnek?
- ▶ A csoportprofil visszaköszön a tervezésben?
- ▶ A tematikus terv és a négy tevékenységterv koherens? Iskolaelőkészítés megjelent?
- ▶ Minden szükséges reflexió elkészült?
- ▶ Megjelennek a fontos kompetenciaterületek?
- ▶ Anonimizáltuk a gyermekeket és a kollégákat?
- ▶ Ellenőriztük a forrásokat és a dokumentumok formai megfelelőségét?